

Dansk Handicap Forbunds engagement i Nicaragua begyndte for 20 år siden med indsamling og levering af brugte kørestole fra Danmark. Arkivfoto.

NU KAN DE SELV

Der er sket meget siden Dansk Handicap Forbund sendte de første kørestole til Nicaragua for at støtte mennesker med handicap.

Nu 20 år efter har landet stærke handicaporganisationer, som kan selv, og som arbejder for at sikre, at de rettigheder, mennesker med handicap har fået, også overholdes

DANSK HANDICAP FORBUND (DHF) afslutter inden længe sit engagement i Nicaragua, og erfaringerne fra mere end 20 års indsats er ved at blive samlet sammen. Journalist Anders Riis Hansen, der selv tidligere har arbejdet i Nicaragua med ulandsprojekter, har besøgt landet og projekterne og er i gang med at udarbejde et hæfte, der blandt andet skal bruges til undervisning af andre danske organisationer og foreninger, der arbejder med ulandshjælp. Handicap-nyt har talt med Anders Riis Hansen for at høre om hans indtryk af DHF's 20-årige arbejde i Nicaragua.

DHF har spillet en vigtig rolle

Anders Riis Hansen er ret imponeret over de konkrete resultater. "Det er da fantastisk, at der i dag findes en lov om rettigheder for mennesker med handicap. Det kan godt være, det ikke ser så sexet ud i et telegram eller i en avis, men der er nogle rettigheder nu, som man kan arbejde videre ud fra. Der er så stadig en masse arbejde for at sikre, at rettighederne bliver respekterede."

Hvor stor er DHF's andel i det?

"Jeg tror, man skal være forsigtig med at sige, at det er Dansk Handicap Forbunds fortjeneste, at der i dag er lovgivning på handicapområdet. Det er et samspil af en

masse faktorer, men jeg tror, at DHF har rigtig, rigtig store aktier i det, forstået på den måde, at DHF har været en af de vigtigste aktører og medspillere. DHF har på det rigtige tidspunkt forstået, at her er noget der virker - det kan vi gøre mere ved."

Det begyndte med kørestole

Da Dansk Handicap Forbund begyndte ulandsarbejde i 1991, var fokus på at skaffe hjælpemidler - især kørestole - og arbejdspladser, men det blev efter nogen tid klart, at man på den måde kun kunne hjælpe en relativt lille gruppe mennesker.

Anders Riis Hansen ser da også den læreproces som det mest in-

teressante: "DHF erfarede, at der ikke var så meget perspektiv i kun at yde de her tjenester, men at den langsigtede udvikling ligger i at gøre nicaraguanere med handicap i stand til at kæmpe for egne rettigheder, og i at få regeringen til selv at tage ansvar for mennesker med handicap. Det er faktisk lykkedes."

Nu handler det om rettigheder

I løbet af 1990erne blev det klart for Dansk Handicap Forbund, at arbejdet for flere rettigheder, bedre lovgivning og større accept i samfundet, var den bedste måde til at forbedre levevilkårene for mennesker med handicap. Derfor

Veronica

Veronica er en af de personer, der har fået gavn af det højskoleprojekt Dansk Handicap Forbund satte i gang i Nicaragua

VERONICA ER VOKSET OP på landet i Nicaragua i en familie uden de store midler. Da hun var fem år gammel begyndte hendes syn at svigte, og hun mistede langsomt mere og mere af det, indtil hun som 15-årig var fuldstændig blind.

"Da jeg mistede synet, holdt jeg op med at gå ud," fortæller Veronica. "Jeg var kun uden for vores område én gang, da jeg som 12-årig var til en undersøgelse. Jeg har aldrig gået i skole og hjælp i stedet min mor derhjemme, med det jeg kunne af madlavning og tøjvask osv. Jeg havde ingen venner og tænkte aldrig på, at jeg ville kunne få en kæreste eller

overhovedet forlade dette sted. Jeg følte ikke, jeg havde nogen værdi som menneske og var meget skamfuld over at være blind. Hvis der var gæster, gemte jeg mig altid. Min far fortalte, at der var farligt på gaden, og jeg var grundlæggende meget angst. Jeg var heller aldrig alene. Min familie har gjort det af kærlighed, for at beskytte mig, men jeg var nok lidt bitter og følte mig som et andenrangs menneske."

En ny begyndelse for Veronica

Sådan gik Veronicas liv, indtil hun som 32-årig hørte radioprogrammet 'En flamme i mørket', der handlede

om blinde. Her fortalte formanden for en blindeorganisation om vigtigheden af, at blinde børn får lov at forlade hjemmet. Hun hørte programmet igen og forstod, at der var blinde, der klarede sig selv, og at hun også kunne få et mere normalt liv. Det var lidt af en omvæltning for Veronica, der troede, at man kunne blive gravid ved at blive rørt på armen, og at børn blev født gennem munden.

"Jeg fik overbevist mine forældre om, at vi skulle kontakte blindeorganisationen, og min far tog ind til byen for at møde dem. Mine forældre var meget tvivlende omkring det, men jeg blev meldt ind, og min far sagde, at så skulle jeg også gøre noget ved det. Jeg fik så en plads på højskolen, hvor de træner blinde. Min mor fulgte mig derind og var meget nervøs ved at forlade mig. Jeg var også selv meget bange og græd de første nætter. Jeg var der i tre måneder og lærte at bruge en blindestok og gå ud på gaden. Jeg begyndte at lære blindskrift og fik en masse selvtillid. Jeg er

begyndte DHF et samarbejde med en række lokale handicaporganisationer for at udvikle dem til stærke demokratiske aktører, der var i stand til at klare den opgave. DHF's rolle blev at rådgive om struktur og strategi i organisationerne, starte uddannelse af medlemmerne og indføre en hård indsats mod korruption. Der blev også arbejdet meget med at koordinere og få de forskellige organisationer til at samarbejde for at skabe en stærkere samlet handicapbevægelse i landet.

"I dag er der en handicapsektor, som formår at arbejde sammen, hvad den ikke gjorde tidligere. Det, at der er en paraplyorganisation for handicaporganisationerne,

som alene beskæftiger sig med rettighedsarbejde, er et udtryk for, at man er nået langt længere, end da man stod og smed kørestole i nakken på dem," siger Anders Riis Hansen.

Det enkelte medlems selvværd styrkes

For Anders Riis Hansen er det dog vigtigt at huske, at selv om organisationerne skal udvikles og styrkes, er de stadig til for den enkelte person. Det er det enkelte medlems interesser, de skal varetage.

"Jeg synes, det er meget interessant at se den personlige udvikling, folk går igennem, for eksempel i højskoleprojektet, som jeg

er dybt fascineret af. Her arbejdes med selvværdet hos mennesker med handicap, og det kan være lige så vigtigt at forbedre det, som at få en kørestol."

Højskoleprojektet drejer sig om, at mennesker med handicap i en periode opholder sig på en højskole for at lære basale færdigheder og for at styrke deres personlige udvikling. Det har haft stor betydning for mange mennesker, fx Veronica, som man kan læse om her på siden. Skolen er delvist finansieret af den nicaraguanske stat og er derfor et godt eksempel på et konkret resultat af handicaporganisationernes arbejde – at en skole som denne nu finansieres af staten i stedet for af ulandsmidler. ■

ikke mere bitter og har mulighed for at styre mit liv selv. Mine forældre er så stolte over alt det, jeg har lært. Jeg var som en lille pige, indtil jeg var 32 år, og min verden åbnede sig."

I dag er Veronica næstformand i den lokale blindeorganisation og glad for at kunne hjælpe andre.

(Historien er et sammendrag af Anders Riis Hansens interview med Veronica, der vil blive bragt i hæftet).

Først som 32 årig lærte Veronica blindskrift gennem det højskoleprojekt, som Dansk Handicap Forbund er involveret i.
Foto: Anders Riis Hansen.

